

Написав Тарас

П'ятниця, 18 березня 2016, 12:35 -

Гроховський Павло Гнатович (1899-1946) - російський конструктор, винахідник і організатор виробництва парашутної та повітряно-десантної техніки.

Майстер спорту СРСР з парашутного спорту (1934).

Учасник Громадянської війни.

Створив перші в світі бавовняні парашути, парашутні системи і автоматичні пристрої до них, вантажні контейнери для повітряно-десантних військ, оригінальні конструкції дослідних літаків.

Нагороджений орденом Леніна. Репресований; реабілітований посмертно.

Павло Гнатович Гроховський народився 18 березня 1899 року в Вязьмі в родині нащадків засланих польських революціонерів.

У Першу світову війну служив матросом на Балтиці, потім, як тоді говорили, "пішов у революцію", брав участь у штурмі Зимового і воював на боці червоних у громадянській війні. Після захопився [авіацією](#) і винахідництвом.

Гроховський був типовим винахідником-самоуком. Йому явно не вистачало наукових знань, що й не дивно, адже вся його освіта обмежувалася трьома класами церковно-приходської школи і курсом лекцій в льотному училищі. Серйозною проблемою для Павла Гнатовича була елементарна шкільна фізика, не кажучи вже про такі речі, як

Авіаконструктор без освіти - Гроховський Павло Гнатович

Написав Тарас

П'ятниця, 18 березня 2016, 12:35 -

сопромат. До того ж він не мав жодного уявлення про реальні можливості промисловості.

Спочатку навчався в Єгор'євській теоретичній школі, потім в Борисоглібському авіаучилищі - в 1925 році став льотчиком.

В кінці 20-х років Гроховський був командиром ланки, служив в Новочеркаську і вже тоді здобув широку популярність як винахідник.

З 1929 року працював випробувачем в НДІ ВПС, одночасно керував конструкторським відділом Управління ВВС РККА. У 1932-1934 рр. був начальником ОКБ ВВС РККА, в 1934-1937 рр. - Начальником і головним конструктором Експериментального інституту Наркомату важкої промисловості з озброєнь РСЧА.

Брак знань Гроховський компенсував буйством фантазії, темпераментом і організаторськими здібностями. Багато його розробок виявлялися марними, а то і просто нереальними, але в той же час деякі ідеї Гроховського явно передбачала майбутнє повітряно-десантних військ. У досить бідній і технічно відсталій країні енергійна людина мріяла багатотисячними десантами з великою кількістю різної техніки, і йому вдалося захопити своїми проектами не тільки власний колектив, а й керівництво ВПС. Він обіцяв доставити в тил ворога все, що може знадобитися десантникам.

Осконбюро швидко перетворилося з маленької групи ентузіастів у велику проектну організацію зі своїми майстернями і льотним загonom. Самі конструювали, самі робили і самі випробовували. При цьому Гроховський часто перевіряв свої пристрої особисто. За незвичайність експериментів групу випробувачів прозвали "цирком Гроховського". В "трупі цирку" в різний час входили знамениті льотчики В.П. Чкалов і М.С. Камінський. У березні 1934 р Осконбюро передали Наркомату важкої промисловості (скорочено - Наркомтяжпрому або НКТП), де його перейменували в Експериментальний інститут НКТП, але спрямованість його роботи не змінилася.

Створив перші в світі бавовняні парашути (людські та вантажні), автоматичні парашутні системи, вантажні контейнери для ВДВ. З 1933 по 1936 рр. був директором СКБ РККА. Розробив літаки: "Кукарача", Г-31, -37, -38, -61, -63 і ін.

На початку серпня 1930 було здійснений груповий стрибок парашутистів з літака. Цей день вважається днем народження Повітряно-десантних військ. Величезну роль в їх створенні зіграв випускник Борисоглібського авіаучилища Павло Гнатович Гроховський.

Коли йому говорили, що експеримент небезпечний, він відповідав: «Двом смертям не бувати ...».

Підстав для такої приказки у нього було більше ніж достатньо. Коли Гроховському було ще 20 років, він уже командував ротою в загоні відомого героя громадянської війни П.Є. Дибенко. У ті роки Гроховський вражав людей своєю відвагою, винахідливістю і умінням захоплювати за собою товаришів по службі.

На початку 1921 року Гроховського призначили комісаром Чорноморського та Азовського узбережжя. Він поїхав до місця призначення. Але на поїзд напали махновці. Комуністів і комісарів заарештували і розстріляли. Був заарештований і Гроховський. Його теж розстріляли. Куля пробила йому груди. Гроховський впав і втратив свідомість, але коли з нього знімали чоботи, він застогнав.

- Добийте комісара, - наказав один з бандитів, і груди пронизала друга куля.

Але і після цього Гроховський залишився живий.

Після важкого поранення Гроховський покинув пост комісара і в 1922 році пішов в рядові курсанти.

У той час для навчального бомбометання використовували цементні бомби, яких не вистачало, вони були дорогими, і їх економили. Гроховський організував виготовлення бомб з глини. Вони коштували копійки. Бомби наповнювали піском і кольоровою крейдою. У кожного льотчика був свій колір, по ньому визначали, хто як бомбив.

Потім Гроховський запропонував нову конструкцію конуса, по якому льотчики стріляли в польоті. Літак-буксировщик міг тягнути два-три конуса одночасно. Це скоротило число злетів.

Винахідником зацікавилася командування ВПС. У початку 1929 року начальник ВВС П.І. Баранов відрядив до Новочеркаська представника, щоб дізнатися хто такий Гроховський.

Біографія Гроховського і його винаходу сподобалися командуванню ВПС, і його викликали в Москву, призначили конструктором. Незабаром командир ланки, що носив в петлицях чотири кубика, став носити два ромба, що відповідає званню генерала і посади комдива.

Гроховська відразу ж доручили подумати про «повітряної піхоти», тобто про способи доставки військ в тил противника. І колишній командир ланки розгорнув таку діяльність, що всі дивувалися, як йому вдавалося винаходити те, про що і не мріяли. Ідею про повітряно-десантних військах висловлював М.В. Фрунзе ще в 1923 році, потім її виношував зам. Наркома Тухачевський, але не знали способів її здійснення.

До 1927 року у нас в країні застосування парашутів було заборонено. Тільки в 1927 році парашут вперше застосував М.В. Громов в аварійній ситуації. У 1929 році парашутні стрибки зробив Л.Г. Минов і П.І. Гроховський. Вони довели можливість використання парашутів.

Але для стрибків тоді застосовувалися американські шовкові парашути «Ірвін», за які платили по 1000 рублів золотом. При масовому використанні можна було розорити країну. Тому Гроховський запропонував шити парашути не з американського шовку, а з вітчизняної бавовняної тканини, не менше міцної, але дешевої. Так з'явилися порівняно дешеві парашути, а першими його випробували Гроховський і молоді співробітники КБ.

Наступне, не менш складне завдання була знайти способи збільшення кількості десантників для одночасного скидання. Гроховський спершу пристосував літак ТБ-1, з

якого стали скидати по 11 парашутистів. Потім підготував легкий літак Р-5, перетворивши його в 15-місцевий десантний. Парашутисти розмішувалися в ньому лежачи в спеціальних фанерних ящиках під площинами. Їх льотчик на потрібній висоті спеціальним важелем перекидав, а спускалися сміливці на вітчизняних парашутах. Це були співробітники КБ Гроховського.

Потім під керівництвом Гроховського спроектували планери, які буксировалися літаком і могли брати вантаж до однієї тонни і більш. Винахідливість Гроховського безмежна. Він, наприклад, запропонував безпарашутне скидання вантажів у спеціальній колясці. Її скидали на бриючому польоті, і вона за інерцією котилася вперед. Спочатку в колясці скинули собаку, а потім сіли Гроховський і його заступник Титов. Приземлення було вдалим. Але при наступних випробуваннях, на нерівній поверхні коляска - її називали ще «аеробус» - розбивалася і застосовувати її не стали. Після цього Гроховський застосував спосіб скидання вантажів на парашутах методом зриву. Скидати стали гармати, легкі танки, машини і т.д. Основним десантним літаком став ТБ-3. Стараннями Гроховського він став брати до 50 десантників.

А в 1934 - 1936 роках в Білорусії, під Києвом і під Москвою на маневрах в лічені хвилини скидали і висаджували на «захоплених» десантниками аеродромах до 7500 чоловік з необхідною військовою технікою. Добре озброєні рухливі десантні частини захоплювали переправи, аеродроми, блокували дороги, рвали зв'язок, ударами з тилу забезпечували прорив і повний розгром «противника».

На такі маневри були запрошені іноземні представники. Це був вірний військово-дипломатичний хід в боротьбі проти війни, що насувається. Багато з іноземців вважали Червону Армію слабкою, а київські маневри спростували таку думку. Військово-десантні війська провели приголомшуюче дію на іноземців, продемонструвавши міць Червоної Армії.

У західних країнах значно пізніше почали створювати повітряно-десантні війська, але для цього потрібні були роки. Авіаційна техніка в 30-х роках була ще слабка. Найбільш вантажопідйомний літак ТБ-3 міг брати на борт до 6 тонн або до 50 парашутистів. Він і служив основним літаком для транспортування десантників, але багатьох десантників і вантажі перекидали з допомогою буксированих планерів.

Гроховський не мав навіть середньої освіти. Тому «вчені мужі» всіляко намагалися

Авіаконструктор без освіти - Гроховський Павло Гнатович

Написав Тарас

П'ятниця, 18 березня 2016, 12:35 -

заважати йому, «науково» спростовували його ідеї і винаходи, часто обкрадали його, приписуючи винаходи собі. У 1937 році Гроховського зняли з посади Головного конструктора, а потім 5 листопада 1942 року заарештували. Там, в 1946 році талановитий конструктор помер.

Без нього конструкторське бюро розпалося. Тільки в 60-х роках ім'я Гроховського з'явилося у пресі. Його повністю реабілітували - уже по смертю.